

заедно с него и до глобално звучащата, задава модела на Яворовия лирически свят, поанта: „И може би в заключена тъмница / от своя зов аз слушам ек.“ Поантовото структуриране на текста (с оглед постигането на абсолютното *тук*-пространство, т.е. с оглед на изразеното ултимативно надмощие на интро- над екстравертния свят), характерно за и сближаващо помежду им „Песен на песента ми“ (1906), „Песента на човека“ (1907) и „Родина“ (1909), налага още веднъж да подчертаем, че и след граничната 1906 г. *тук* и присъщите му метафорични субститутиви не са зададени с аксиоматична непоколебимост от поета, а, напротив – допълнително биват реторизирани и промисляни. Или – тоталната лирическа категория, каквато деиктизмът *тук* несъмнено би трябвало да бъде, е все отново и отново постигана в своята ултимативна семантика, повторно е доуглъбявана и пресемантизирана. До голяма степен подобно наблюдение би подронило представата за *безотносителната* *тук*-пространственост на късния Яворов. Оказва се, а и редица текстове от периода 1907-1909 г. го доказват, че разпадането на деиктичната опозиция *там* – *тук* е само глобално проблематизирано в „Песен на песента ми“, без да бъде доведено докрай: всъщност в поезията на Яворов тоталната *безотносителност* е постоянно опровергавана от различни съотносимости. Така например в „Тома“ (1907), „Нирвана“ (1909), „В часа на синята мъгла“ (1909) рязката *граница* между *тук* и *отвъд* не само е възстановена, но и – можем с основание да го твърдим – доста ярко и предизвикателно изречена. Дори е неточно да се говори за възвръщане на елиминираната опозитивна семантика *тук* – *там*. С непрестанно размествани акценти, добиващи често пъти и символична стойност, деиктичните наречия *там* и *тук* функционират пълноценно в късната Яворова лирика. *Безотносителността* не се явява нещо повече от етап, от модификация на основната деиктична опозиция у Яворов – в никакъв случай обаче окончателна модификация, а по-скоро по-продължителна криза в остензивното означаване